

Sygnatura akt VI Ka 493/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 czerwca 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Artura Buli Prokuratora Prokuratury Rejonowej w T.

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2019 r.

sprawy **K. K. (1)** ur. (...) w T.

syna A. i H.

oskarżonego z art. 209§1a kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 13 marca 2019 r. sygnatura akt VI K 10/19

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. zmienia punkt 1 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że: ustala przypisany tam okres niealimentacji na czas od 19 stycznia 2015r. do 31 maja 2016r. i od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2018r., a wymierzoną karę pozbawienia wolności obniża do 6 (sześciu) miesięcy;
2. w pozostałej części utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
3. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 493/19

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 28 czerwca 2019r.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 13 marca 2019r., w sprawie o sygn. VI K 10/19, uznał oskarżonego K. K. (1) za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 1 sierpnia 2014 roku do 31 sierpnia 2018 roku w N. uchylał się od wykonania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego w wysokości po 300 zł miesięcznie na rzecz małoletnich dzieci D. i K. K. (2), określonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach XII RC 563/12, gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych, przez co naraził w/w pokrzywdzone na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 209 § 1a kk w związku z art. 209 § 1 kk i za ten czyn na mocy art. 209 § 1a kk wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 624 § 1 kpk zwolniono oskarżonego od ponoszenia wydatków postępowania, którymi w całości obciążono Skarb Państwa oraz na mocy art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwolniono oskarżonego od opłaty.

Od niniejszego wyroku apelację wywiódł osobiście oskarżony, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dopuścił się on popełnienia czynu wyczerpującego znamiona z art. 209 § 1a kk w zw. z art. 209 § 1 kk w okresie od 1 sierpnia 2014r. do 17 października 2018r. pomimo, iż zgromadzony niniejszej w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na dokonanie tego rodzaju jednoznacznych ustaleń;

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności:

1. art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk w zw. z art. 424 kpk przez dokonanie nieprawidłowej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego i zbytnią dowolność w zakresie jego oceny, a w szczególności przez oparcie swoich ustaleń jedynie na podstawie okoliczności obciążających oskarżonego bez zebrania dowodów przeciwnych, w szczególności nie przesłuchanie oskarżonego w toku postępowania sądowego i skonfrontowania jakie dokładnie kwotyłożył na dzieci;

2. obrazę przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia, a to art. 4 i 5 § 2 kpk, przejawiającą się rozstrzygnięciem wszelkich nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, a w szczególności na przyjęciu, iż pokrzywdzone nie mogły zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych;

3. obrazę przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 kpk, art. 172 kpk oraz art. 366 kpk przejawiającą się nie wyjaśnieniem wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności nie skonfrontowaniem oskarżonego i pokrzywdzonych (przedstawicielki ustawowej dzieci).

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie na wypadek nie uwzględnienia apelacji w tym zakresie wniósł o wymierzenie kary wolnościowej (kary ograniczenia wolności z uwagi na trudną sytuację zdrowotną i materialną matki oskarżonego).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się na tyle skuteczna, że w następstwie jej wywiedzenia konieczna stała się zmiana zaskarżonego wyroku poprzez zmianę pkt 1 w ten sposób, że ustalono przypisany tam okres niealimentacji na czas od 19 stycznia 2015r. do 31 maja 2016r. i od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2018r., a wymierzoną karę pozbawienia wolności obniżono do 6 miesięcy. W pozostałej części nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew wywodom oskarżonego, Sąd merytoryczny kompletnie zgromadził materiał dowodowy, a to - wyjaśnienia oskarżonego (k. 109-110), zeznania świadka A. K. (k. 167-168, 10-11, 43-44, 70, 123-124) oraz dokumenty: zawiadomienie o przestępstwie z załącznikami (k. 1-9), pismo OPS (k. 18, 132), odpis skrócony aktu urodzenia (k. 21-22), informacja PUP (k. 23-27, 64-65, 147-152), odpis wyroku (k. 32), informacja komornika (k. 34-36), pismo pokrzywdzonej (k. 66-69, 86-89, 103-104), dowód wpłaty (k. 112), opinia sądowno-psychiatryczna (k. 117-118), który poddał wszechstronnej i wnikliwej ocenie, wyprowadzając z niego trafne wnioski końcowe. Tok rozumowania i sposób wnioskowania Sądu Rejonowego przedstawione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku są jak najbardziej prawidłowe pod względem logicznym i zgodne ze wskazaniami wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Sąd odwoławczy nie doszukał się najmniejszych podstaw do odmiennej od dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów, ani też do zakwestionowania trafności jego istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych. Sąd Rejonowy dochodząc do ostatecznych wniosków nie przekroczył bowiem ram swobodnej oceny dowodów, jak i nie popełnił innych uchybień prawa procesowego, które mogłyby rzutować na treść wydanego przez niego merytorycznego rozstrzygnięcia.

Dalej należy wskazać, że przepis art. 410 kpk, zgodnie z którym Sąd rozstrzyga w sprawie przyjmując za podstawę swej decyzji całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej nie oznacza, iż wszystkie one będą stanowiły podstawę ustaleń faktycznych. W myśl tego przepisu orzekający Sąd rozstrzygając w sprawie rozważyć musi wszystkie okoliczności, jakie zostały ujawnione, zgodnie z prawem procesowym, w toku rozprawy (art. 4 kpk), ocenić je zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 kpk i art. 5 kpk, a następnie dokonać ustaleń dotyczących okoliczności istotnych w sprawie, wynikających z dowodów uznanych przez siebie za wiarygodne (por. wyrok SN z 26 sierpnia 1998 r., IV KKN 324/98, Prok.i Pr.-wkł. 1999/1/13). Art. 410 kpk nakazujący uwzględnienie całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie, nie może być natomiast rozumiany w ten sposób, że każdy z przeprowadzonych dowodów ma stanowić podstawę ustaleń Sądu. Byłoby to oczywiście niemożliwe, gdy z różnych dowodów wynikają wzajemnie sprzeczne okoliczności. Nie można więc zarzutu opierać na tym, iż pewne dowody nie stanowiły podstawy ustaleń, jeżeli Sąd rozważył je i ocenił ich znaczenie w sposób określony w art. 7 kpk (por. wyrok SA w Krakowie z 6 marca 2014 r., II AKa 279/13, KZS 2014/4/49). Dokonanie oceny dowodów nie stanowi bowiem uchybienia dyspozycji art. 410 kpk (por. wyrok SA w Krakowie z 29 stycznia 2014 r., II AKa 261/13, LEX nr 1425427).

Inną kwestią jest to, że wbrew dowodom ujawnionym na rozprawie Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w okresie od 1 sierpnia 2014r. do 31 sierpnia 2018r., bowiem jak wynika z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego K. K. (1) w okresie od 24 września 2014r. do 18 stycznia 2015r. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny. Rejestracja oskarżonego w Urzędzie Pracy zwalniała go w tym okresie częściowo od odpowiedzialności z art. 209 § 1a kk. Istotnym jest bowiem, iż w tym okresie nastąpiły dwukrotne potrącenia z pobieranego przez niego zasiłku na alimenty – odpowiednio w kwotach 418,09zł. i 220,42zł. (k. 26). Idąc dalej, oskarżony w okresie od czerwca 2016r. do sierpnia 2016r. przekazał A. K. na rzecz alimentów kwotę 700 euro (300 i 400), co matka dzieci potwierdziła. Okresy te zostały objęte zarzutem, co musiało skutkować zmianą zaskarżonego wyroku przez ustalenie dat przypisanego oskarżonemu przestępstwa, z wyeliminowaniem w/w okresów – tj. od 19 stycznia 2015r. do 31 maja 2016r. oraz od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2018r. Nie sposób zarzucić oskarżonemu by w okresach rejestracji w Urzędzie Pracy oraz w czasie wakacji roku 2016r. uchylał się on od obowiązku alimentacyjnego, skoro w tym czasiełożył na utrzymanie dzieci – bądź to w drodze potrąceń z zasiłku, bądź dwukrotnych wpłat matce dzieci.

W konsekwencji zmian daty czynu Sąd odwoławczy doszukał się również podstaw do ukształtowania na nowo rozstrzygnięcia o karze. Zgodził się wprawdzie z Sądem Rejonowym, iż karą adekwatną do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu oraz właściwie realizującą cele kary będzie wyłącznie kara bezwzględnego pozbawienia wolności i to z przyczyn przez ten Sąd naprowadzonych, trafnie akcentujących dotychczasowy sposób życia K. K. (1), wyrażający się karalnością za różnego rodzaju przestępstwa, niemniej z racji skrócenia okresu przestępnej niealimentacji za zasadne uznał wymierzenie temu oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Taka kara stanowić będzie przejaw wystarczająco dolegliwego potraktowania oskarżonego, a nadto czytelny sygnał braku pobłażania dla innych lekceważących obowiązek alimentacyjny.

Co się zaś tyczy możliwości orzeczenia wobec oskarżonego kary ograniczenia wolności bądź kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania należy podkreślić, że wobec dotychczasowej karalności oskarżonego na karę pozbawienia wolności warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności po myśli art. 69 § 1 kk nie jest możliwe. Co więcej, wniosek o wymierzenie oskarżonemu kary o charakterze wolnościowym stoi przede wszystkim w jaskrawej sprzeczności z możliwością realizacji celów kary w zakresie zapobiegawczego oddziaływania na osobę sprawcy. Co prawda oskarżony przyznał się do winy, lecz nawet ta okoliczność nie może osłabić wymowy faktu, że był on uprzednio karany. W kontekście skazania za czyn z art. 178a § 4 kk, które nie doprowadziło do jakiegokolwiek zmiany w nastawieniu oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego, wywodzenie, że kara o charakterze wolnościowym ma szansę na wywołanie w świadomości oskarżonego pożądaných zmian, stoi w jaskrawej sprzeczności z logiką i zasadami doświadczenia życiowego.

Nie dostrzegając natomiast innych powodów, które przemawiałyby za potrzebą dokonania dalej idącej korekty zaskarżonego wyroku, a tym bardziej czyniłyby koniecznym jego uchylenie, Sąd odwoławczy w pozostałej części utrzymał go w mocy.

Oskarżonego z uwagi na jego sytuację finansową i osobistą (obowiązek alimentacyjny), zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego.